

Remissvar: Cirkulär hantering av textil och textilavfall

Diarienum: KN2023/03051

Lindex tackar för möjligheten att kommentera regeringens förslag om hur Sverige ska anpassa sig till kraven i EU:s avfallsdirektiv som kräver separat utsortering av textilavfall från 1 januari 2025. Nedan kommentarer är självfallet inriktade på den aktuella remissen, dock är det oundvikligt att göra vissa kopplingar till EU-kommissionens lagförslag om ett utökat producentansvar för textilavfall, som presenterades den 5 juli, samt det pågående svenska remissförfarande, Dnr: KN2023/03699¹

Lindex ansluter sig till det svar som har kommit från Svensk Handel och står till fullo bakom deras kommentarer, men vill passa på att lägga särskild vikt vid några punkter.

Vi har under många års tid deltagit i branschöverskridande dialog och i överenskommelse med branschen framfört till politiken att vi som textil - och modebransch önskar ett producentansvar. Vi såg fram emot att Sverige skulle utforma ett producentansvar som kunde ligga till grund för ett harmoniserat system inom EU. Istället har vi fått ett förslag som inte bara kommer snävt inpå utsatt tidsgräns, men som dessutom inte innebär en vidare stor skillnad från hur systemet ser ut idag. Vi vänder oss emot förslaget av olika anledningar.

Textilindustrin står inför en transformation och ett systemskifte som kräver kraft och investeringar från både näringsliv och politiken och vi anser att detta förslag inte är i enlighet med magnituden av den förändring vi behöver se.

Insamling och sortering: Insamling av textilt avfall behöver ses i en större cirkulär kontext där insamlingen är ett steg för att kunna sortera för återbruk och återvinning. Förslaget att kommunerna ska samla in textilt avfall innebär en överhängande risk att sorteringen av textilierna antingen uteblir eller sprids så att vi tappar kontrollen över avfallet och missar chansen till innovation, återvinning och nya affärsmodeller. Nya aktörer i värdekedjan som har spenderat tid och investeringar i nya återvinningstekniker riskerar att gå miste om råvara till sin process om inte avfallet samlas i ett och samma system för insamling och sortering. Detta medför att textilindustrin inte lyckas stötta de nya aktörer och innovationer som nu skapas. Det måste arbetas på bred front för att främja den innovationskraft som finns på marknaden och som kommer att komma textil och modeindustrin till gagn i den stora cirkulära omställningen där infrastruktur för insamling, sortering för återbruk och återvinning, samt storskalig återvinning av avfallet i en global värdekedja är viktiga delar.

Förslaget adresserar kravet på utsortering och insamling av textilavfall utan att ta hänsyn till den totala cirkulära omställningen av mode och textilindustrin och främjar inte uppbyggnaden av en cirkulär värdekedja. Hur sortering och behandling av det textila avfallet ska ske är högst oklart. Vi ser en uppenbar risk med att det bildas små lokala initiativ nationellt trots att det som behövs är harmoniserade system inom EU för att nå storskalig förändring.

¹ Remiss av EU-kommissionens förslag på revidering av Avfallsdirektivet (2008/98/EG)

Information till konsument:

I förslaget åligger det kommunerna att informera konsumenten om att hushålla med resurser genom att se till att textil återanvänds när det är möjligt så att återanvändning främjas. Det finns däremot inga krav på hur kommunikationen kring insamlingen av det separata avfallet ska utformas. Det åligger en stor risk för green washing då konsumenten kan luras att tro att bara för att avfallet separeras och samlas in, därför också återvinns.

Lindex anser vidare att det skulle vara slöseri med resurser och kontraproduktivt att upprätta ett system för insamling av textilier som inte tar oss mot det harmoniserade producentansvar kommissionen förespråkar och som vi vill se för att driva cirkulär omställning och främja innovation.

Vi är eniga om att utredningen kring ett utökat producentansvar bör återbesökas, dock är utredningen gedigen och bör inte göras om i sin helhet, utan genomlysas utifrån de förutsättningar som råder nu.

Då den cirkulära omställningen börjar ta fart i textil och modeindustrin och då vi är beroende av storskaliga förändringar bör detta ske skyndsamt. Vi önskar bli inbjudna och ta del av en utformning av ett nytt förslag i en bredare dialog med övriga aktörer i värdekedjan.